

ХРИСТИЯНСКА ЗАЩИТА

Органъ на Епархийското Свещеническо Братство „Св. Царь Борисъ“ въ Варненската и Преславска Епархия
ЗА РЕЛИГИЯ, ПРОСВѢТА И ОБЩЕСТВЕНЪ ЖИВОТЪ

Годишенъ абонаментъ 20 лв. предплатени.
Отдѣленъ брой струва 1 левъ.

ИЗЛИЗА 2 ПЖТИ МЕСЕЧНО.

За обявления се плаща по споразумение.

Да пазимъ вѣрата си.

Въ единъ отъ последнитѣ бройове на Църковенъ вестникъ, Председателя на св. Синодъ на Българската православна църква, вземайки поводъ отъ една безобразна статия въ официоза на протестантитѣ у насъ (в. „Зорница“, бр. 23.X.) умѣстно и на време — повдига наново опасността отъ сектантството у насъ.

Читателитѣ на в. „Хр. Защита“, сж правилно и своевременно освѣтлявани по този тъй жизненъ въпросъ за нашето духовно сцепление и вътрешенъ миръ.

Понеже гражданската власт не взима никакви мѣрки срещу тази напасть, тѣ станаха дръзки и безочливи, това констатира и Дѣдо Неофитъ и бие тревога.

Съ тия нѣколко реда — нѣмамъ за целъ да посочвамъ на произхода и проводницитѣ имъ у насъ, нито за еволюцията имъ — защото това би значило да се повтаряме отъ тая общественна трибуна.

Ще кажа само нещастнитѣ последици за нашия народъ, ако властта не вземе ефикасни мѣрки да изкорени тоя отровенъ буренъ отъ българската земя.

„Тукъ намираме истинската свѣтлина“ — автоматично и упорито — научени отъ „пасторитѣ“, повтарятъ посетителитѣ на „молитвенитѣ домове“ — въпрѣки, че въ голѣмото си болшинство тѣнатъ въ духовенъ мракъ — продали душитѣ си на чужденеца. „Ние не обичуваме съ ония, които не пазятъ сжботата и пр.“ . . . Това сж все махленки-просити, но фанатизирани жени и много малко мъже.

Всѣки „молитвенъ домъ“, згушенъ тамъ нейде изъ махлата представлява едно опасно гнѣздо, една рана, която трѣбва да се лѣкува. Тжга притиска душата ти, когато говоришъ или слушашъ тия заблудени, изпити и съ блуждающъ погледъ наши братя и сестри, погубили бащинската си вѣра, и се продали на чуждата пропаганда, която нѣма нищо общо съ България и съ интереситѣ на българския народъ.

Безъ да си даватъ смѣтка, че рушатъ духовното единство на племето си, на кръвнитѣ си братя — упорито следватъ ония наемници, които предъ нищо не се спиратъ, когато е въпросъ да се уязви българския православенъ свещеникъ — или да се поругае — светинята на българския

народъ — Православната църква.

Скрѣбното въ случая е и това, че никой не вниква въ тия „молитвени домове“ нито пъкъ се заинтересува да види отъ къде, чрезъ какво и за какво получаватъ пари.

Наши братя вдигатъ юмрукъ — противъ родната църква, пазителката на духовнитѣ ценности на българина! Възставатъ противъ основнитѣ истини на християнството! За това ли се жертвуваха толкова църковни и народни светци? За това ли мъченически страдаха и умрѣха толкова наши духовни изполини? За да бждатъ предадени и поругани отъ ония, за свободата на които тѣ се жертвуваха?

Всички, които напушатъ праточеската си права вѣра, сж предатели — защото за шепа леца се продаватъ на дявола.

Ако до сега сме устоявали на всички бури и превратности, не се ли дължи всичко това на православието, което създаде своитѣ смѣли чеда и ги направи гранитна и непобедима скала?!

Какво можемъ да очакваме отъ чужденеца, та сме се увлѣкли следъ него?

Днесъ, когато се решаватъ сждбинитѣ на народитѣ, и когато най-много трѣбва да сме спокойни и единни, за да устояваме достойно общитѣ висши интереси на нацията, ние позволяваме на чуждата пропаганда да сѣе свободно семето на недовѣрието, съмнението и раздора, подъ благовидната маска на народни или църковни доброжелатели.

Колко добри български семейства се разстроиха съ своитѣ превратни разбирания и тълкувания на словото Божие?! Колко сълзи изтрѣгнаха и колко майки разплакаха — изкълчвайки душитѣ на децата имъ?!

Дѣдитѣ и бацитѣ ни знаеха да пазятъ вѣрата си и бѣха готови да умратъ за нея. За това и Богъ ги пазѣше и възнаграждаваше.

Господари бѣха на вѣрата, обичаитѣ и традицитѣ си и се гордѣха съ тѣхъ. Грѣхота е тия вълци, облечени въ овчи кожи, да се оставятъ свободно да се ширятъ изъ нашата градина. Време е да се постави една преграда между насъ и тѣхъ и да помогнемъ на братята си паднали плячка въ тѣхнитѣ нокти — да се освободятъ и дойдатъ при

Редактира комитетъ.

Отговоренъ редакторъ:
Протоиерей П. Икономовъ

Статии, съобщения, обявления и пр. да се изпращатъ до редактора на в. „Хр. Защита“ ул. „Полков. Минковъ“ № 24 — Варна

Всички суми за вестника да се изпращатъ до касиера на св. Митрополия — Варна

Прот. П. Икономовъ

Православието и природата.

Животътъ на детинството ни бихъ можалъ да го уподобя съ живота на всички народи. Животъ, пълненъ съ чаръ и тайни, копнежи и страхъ. Чуваме да се говори за естествени религии; за натуръ философи; за натуралистиченъ моралъ. Това ще рече, че човѣкъ подрежда мъдростта и вѣрата си по това, що природата му поднася — всрѣдъ която живѣе. Вѣкове подъ редъ го е вършилъ това човѣкътъ, това го върши и днесъ. И колко много е загубилъ!

Отъ религиозна гледна точка човѣкъ, станалъ страхливъ, и фаталистъ!

Боялъ се отъ всичко.

Отъ философска гледна точка, човѣкъ си е наложилъ като жизнено правило принципа на естествения подборъ: силния да живѣе, слабия да загине. Така ни учи природата.

Отъ морална гледна точка, не трѣбва да сжществува равенство, себепризнание, милостъ, надежда, безкористие. Това сж нѣща за робитѣ.

Природата не ни учи така, тя никому не прощава.

Човѣкъ, водейки такъвъ животъ, падналъ отъ престола си като царъ на природата, така, както Богъ го е опредѣлилъ. Положението му се е промѣнило: отъ господарь станалъ слуга.

Богъ създаде свѣта и хармонията, щастието и красотата.

Цѣлата природа е създадена съ огледъ на една висша целъ: всички и всичко да се радва на богатата, що ни обкръжаватъ и на красотата и величието на божествената красота.

Между Твореца и създанието му трѣбва да има съединителенъ мостъ, който да синтезира нѣщо и отъ принципа на сжществуването и отъ самото сжществуване.

И бѣ създаденъ човѣкъ, който има духъ отъ духа Божий и тѣло отъ космическото тѣло. Чрезъ тѣхъ човѣкъ бѣ най-съвършеното творение отъ всички творения.

Като космически господарь, правѣше връзката съ Господаря на цѣлата вселена.

Обезобразяването, обаче, на човѣка чрезъ грѣхопадението, докара обезобразяването и на природата. Яви се зло, яви се безредието, яви се страха. Цѣлото творение бѣ засѣгнато отъ покварата — падението. Само грижитѣ на Бога по нея спиратъ природата отъ пълна разруха. (св. Иоанъ Дамаскинъ догматики стр. 70).

Всрѣдъ тая всемирна дисхармония, желанието за едно възраждане бѣ живо, копнежа за нова земя и ново небе е силно подчертанъ въ живота на всички народи така, както твърди етнологията и историята на всички религии — на всички народи.

извора на свѣтлината и живота И. Христа, Комуто вѣрно и всепредано — служи българската православна църква отъ столѣтия.

Християнството трѣбваше да донесе тая реабилитация, чрезъ новия Адамъ, Всемирния Човѣкъ — Исуса Христа. Трѣбвало божеството да слѣзе всрѣдъ човѣчеството, жертвайки своя Единороденъ Синъ.

Голѣмата поквара и дисхармония не можеха да бждатъ възстановени въ първичната имъ форма, освенъ чрезъ ново слизание на божеството, чрезъ въплотяването на И. Христа. Християнството извади човѣка отъ сервилността на природата и повърна на човѣка правата му на господарь на природата, отнимайки популярността на природата и злитѣ духове, които обременяваха разума му и вѣчно тормозѣха.

Съ това християнството донесе най-голѣмото благо на свѣта.

Голѣма истина каза Николай Бердяевъ, когато писа: „Човѣкъ не можеше да упознае природата научно, нито пъкъ чрезъ технически сръдства да я завладѣе толкова, колкото тя му се виждаше обитавана отъ дяволи и различни други зли духове, които го безпокояха и отъ които той мислѣше, че зависи самиятъ му животъ. Освобождавайки човѣка отъ този пандемонизъмъ, християнството възроди човѣшкия духъ и го тласна все напредъ, съ крайната целъ да завладѣе и подчини природата“. Cristianisme et réalité sociale — стр. 196.)

Следователно, природата въ християнството не е господарка на човѣка, както въ езическия свѣтъ. Човѣкъ трѣбва да се бори да я завладѣе и впрегне силитѣ ѝ въ негова полза. Господарѣтъ си остава Богъ, Който всичко е създалъ.

„Човѣкъ е по висшъ отъ природата, но, сжщевременно, е и едно природно сжщество. Ето факта, който установява едно положително отношение между човѣка и природата, тая Божия градина, която човѣкъ е призванъ да култивира и гдето трѣбва да владѣе.“ Булгаковъ — Православие)

Идеалътъ на православието е преобразованието на човѣка и природата. Православието благославя природата, прославяйки Божията благодатъ, която да я пречисти и възстанови въ нейната първична хармония.

Библията почва съ създаването на природата и човѣка и съ обезобразяването на тия създания отъ самото човѣка, но се и приключва съ увѣрението въ едно възраждане на ново небе и нова земя.

Въ нито едно вѣроизповѣдание природата не е така силно подчертана, почти беготворена, както въ православието.

Възродилитѣ се човѣкъ чрезъ св. Кръщение, чувствува нуждата отъ възроденъ свѣтъ. Въ тоя смисълъ работи и се бори православието, просейки благословията Божия, да преобрази цѣлата вселена.

Ако днесъ има още учени и науки, които искатъ измѣстването на православието — (религията на робитѣ, както я квалифициратъ тия

Протоиерей Д. Андреев.

Разговоръ на православенъ съ протестантинъ.

Искамъ да изложя тукъ единъ мой разговоръ съ единъ протестантинъ.

Единъ протестантинъ ализа въ една къща и като вижда въ стаята икона, предъ която гори кандилце, почва да се подсмива.

Започваме по поводъ на това разговоръ.

Православенъ: Кой ти даде право да се смѣешъ и хулишъ нашитъ св. Икони?

Протестантинъ: Богъ. Богъ заповѣда да се разбиватъ и изхвърлятъ вашитъ икони. „И жертвеникътъ се събори, и пепелта отъ жертвеника се разпрѣсна, споредъ знамението, което е далъ Божиятъ човѣкъ чрезъ словото Господне“ (3 Царство, 13 глава, 5 ст.) Така е заповѣдалъ Господъ и на Мойсей: „Не си прави идолъ... не имъ се покланяй и не имъ служи...“ (Изходъ 20 гл., 4—5 ст.) На основание на тази заповѣдъ Господня, азъ хуля вашитъ икони. Пъкъ и нигде нѣма такава заповѣдъ да се покланяте на вашитъ икони. Ето и царъ Давидъ ви изобличава: „А тѣхнитъ идоли отъ сребро и злато сж работа на човѣшки ржце. У тѣхъ има уста, но не говорятъ; очи, но не виждатъ; уши, но не слушатъ; носъ, но не мирише; ржце, но не пипатъ; нозе, но не ходятъ и не издаватъ гласъ отъ гърлото си... да погинатъ“. (Пс. 113, 12—16 ст.; 134, гл. 15—17)

Ето вашитъ икони какви сж: вие имъ се молите, а те не ви отговарятъ и не чуватъ вашата просба.

Православенъ: Кажете, моля, кому сж били дадени тѣзи заповѣди?

Протестантинъ: На Боговедца Мойсей.

Православенъ: Мойсей изпълнявалъ ли ги е?

Протестантинъ: Разбира се и събарялъ идолитъ.

Православенъ: Ти изпълнявалъ ли заповѣдитъ, които Мойсей е изпълнявалъ?

Протестантинъ: Да.

Православенъ: Защо тогава си забравилъ, че Мойсей направилъ два херувима (по заповѣдъ Божия) и имъ се покланялъ? „И направилъ отъ злато два херувима и ги поставилъ на края очистилището... Тамъ Азъ ще ти се явявамъ и ще говоря съ тебе, надъ очистилището, посрѣдъ двата херувима, които сж надъ ковчега на откровението.“ (Изходъ 25 гл. 18 и 25 ст.) И Богъ не го осъдилъ, че се кланя на „идолъ“ (II заповѣдъ).

Протестантинъ: За херувимитъ зная, но той ги е правилъ по Божия заповѣдъ, не като васъ, кой каквото си намисли, това прави.

Православенъ: Щомъ Богъ не е осъдилъ никого за херувимитъ, а какви идоли е осъдилъ и осъжда?

Протестантинъ: Каквито сж имали по онова време езичницитъ — изобразения на човѣци, животни, звѣрове и други подобни.

Православенъ: Езичницитъ по онова време покланяли ли имъ се или не?

мъдрецъ) — съ поуки, които природата ни дава, т. е., съ реабилитацията правото на силния да мацка слабия, вината не е на православието, а на тия мъдрецъ.

Недостатъцитъ и пороцитъ на човѣка не можемъ предписа на православието. То не е неразбираемо, нито пъкъ непостижимо или далече нѣкъде отъ насъ. То е у насъ — въ сърдцата ни. И когато сърдцата ни затупятъ евангелски, правата ще изчезнатъ, а правдата ще възсияе.

Днесъ народитъ се изпояждатъ за права, а не за правда.

Правдата е всеобщъ миръ, всемирна хармония. И православието настойчиво работи и иска всемирна хармония, гдето духътъ Божий да царю.

Протестантинъ: Да, както вие се покланяте на известна дѣска и казвате, че това е Богъ.

Православенъ: Да, така, сега виждамъ где е вашата заблуда, где е лъжата и где е истината. Господъ направо забранява „не си прави идолъ“, но не икони — Св. Образи. Това не е едно и също нѣщо. Богъ никога нѣма да ви забрани да фотографирате баща, майка, свои обични деца и роднини; да ги пазите въ златни и сребърни рамки; да си ги спомняте; да падате въ умиление и лѣбете сълзи предъ тия святи за васъ образи по изгубени склпи спомени и надежди.

Протестантинъ: Но вие рисувате Бога, който е невидимъ. Това не е вече фотография на живѣлъ съ васъ нѣкой. Мойсей се е молилъ на Господа да му покаже Лицето Си и Той му отговорилъ: „Ти ще Ме видишъ другоаче, а Лицето Ми нѣма да видишъ“ (Исх. 33 гл. 23 ст.). И на друго мѣсто е казалъ: „Човѣкъ не може да ме види и да остане живъ“ (Исх. 33, 20). А на вашитъ икони гледай както щешъ и пакъ ще останешъ живъ.

Православенъ: До раждането на Исуса Христа никой не е можалъ да види лицето на Бога. Но когато е почналъ служението си, Той казалъ на Филипа: „Който вижда Мене, видѣлъ е Отца“. (Иоанъ 14, 9—10) И апостолъ Павелъ пише: „Който е образъ на невидимаго Бога“ (Колос. 1, 5). „Този, който е сияние на славата и образъ на Неговото сжщество и държи всичко съ думата на силата Си, който, като извърши очишението на грѣховетъ ни, седна отъ дѣсно на високо на престола на величието“ (Евр. 1, 3). Апостолътъ изобличава галатянитъ: „О, неразбрани, галатяни! Кой ви измами да се не покорявате на истината, вие, у които предъ очитъ ви е билъ изрисуванъ Исусъ Христосъ, като че ли между васъ е билъ разпнатъ“ (Гал. 3, 1).

Отъ тѣзи думи се вижда, че Господъ не показвалъ Лицето Си на всички ветхозаветни праведници до дохождането на Исуса Христа на земята, по свидетелството на апостола Христовъ: „Законътъ е даденъ чрезъ Мойсей, а благодатъта и истината сж произлѣзли чрезъ Исуса Христа“. Бога никой и нигде не го е видѣлъ; Единород-

Ал. Иорданъ

Начало на българския театър въ Ромъния

(Продължение отъ бр. 16).

Между публиката на това представление се намираха и нѣколко англичани отъ Галацъ³⁹⁾

Името и славата на Войниковъ започна да се разпространява все повече и повече, а пъкъ Любенъ Каравеловъ, обхванатъ отъ общия ентузиазмъ, пише въ своя вестникъ настояшитъ похвални и насърчителни думи: „Да живѣятъ всички млади, които служатъ на българския театър“⁴⁰⁾.

Било като едно насърчение, било по липса на други спектакли, на представленията, давани изъ провинцията отъ трупата на Войниковъ, присъствували освенъ българи, (които, било доброволно, било по необходимостъ, трѣбало да взематъ участие⁴¹⁾) и една пѣстра публика, съставена отъ ромънци, гърци, славяни, нѣмци, англичани, евреи и пр.; а пъкъ на представлението, станало въ Болградъ, дошли лица отъ Измаилъ, Кубей, Кила и др.⁴²⁾

Понѣкога, реализирани приходъ представлявали значителни суми. Така напримѣръ, на едно представление били събрани 400 австрийски жълтици, а другъ пътъ — 1928 франка

Църквата и покойницитъ.

(по случай деня на голѣмата задушница).

Тия дни нашиятъ ежедневенъ печатъ оповести, че правителството е наредило чрезъ областнитъ директори, въ сжбота 16 т. м., по случай голѣмата задушница, въ всички населени мѣста да се отслужатъ панихиди, за да се отдаде почитъ на загиналитъ за войната. Презъ време на панихидитъ всички камбани ще биятъ. Движението ще спре за една минута и презъ това време всички граждани трѣбва да запазятъ мълчание.

Нашата родна православна църква се радва за такива наредби и начинания. Тя и безъ това се моли четири пѣти въ годината, наедно съ цѣлото си земно паство за всички починали, както е прието да се наричатъ ония, които сж се преселили отъ земята на небето. Църквата е обичала и обича всички свои чада, които се родили, живѣли и починали.

Особено това прави тя за всички ония български юнаци, които сж сложили кости по бойнитъ поля въ войнитъ за ближния, за свободата на родната ни земя. Тѣ най-достойно сж изпълнили съ това и завета на Спасителя, който е казалъ: „Нѣма по-голѣма любовъ отъ тая да положи нѣкой душата си за своитъ ближни“.

Любовта къмъ нашитъ ближни е едно свещено начало въ живота на народитъ. Любовта къмъ Родината е била и за винаги ще си остане основна обществена добродетел, която всѣки единъ отъ насъ трѣбва да култивира въ своето сърдце и душа, да я предава на свои близки, да я предава и развива и въ поколѣнието, ако искаме това поколѣние да се радва единъ денъ на трайна и честита бжднина.

ниятъ Синъ. Който е въ недрата на Отца, Той Го е явилъ“ (Иоанъ 1, 17—18).

Отъ времето на Исуса Христа почнали да пишатъ образа (лика) на Невидимаго Бога. А по-рано, т. е. до рождението на Исуса Христа, е било написано само името Му, така, напр. „Светиня Господня“ (Исх. 28, 36). Запомнете, че това е било писано на златна дѣсчица; а на нея сж благоговѣли и гледали като на образъ Божи. Затова и ние сега трѣбва повече да благоговѣемъ предъ Св. Образи, защото тука е вече и образа Божи и Неговото име. (Следва)

Тая безгранична любовъ и преданостъ къмъ майка България е движала и оная плеада наши български синови, които при най-голѣмитъ боеве и победоносни походи въ Тракия, Македония и Добруджа пролѣха своята скъпоценна кръвъ за свободата и обединението на цѣлокупния ни народъ и паметта на които герои въ сжбота, на 16 т. м., навсѣкжде ще бжде спомняна и чествувана.

На 16 т. м. е задушница или денъ на починалитъ. Тоя денъ църквата чрезъ своитъ служители и нейното паство иматъ единъ дългъ: да отдадатъ почитъ на починалитъ, като ги споменатъ и се молятъ заедно за спасението на тѣхнитъ души.

Нашиятъ дългъ къмъ починалитъ е високъ. Той е живъ изразъ на любовъ и почитъ къмъ ония, на които дължимъ живота си и благата, на които се радваме. Той свързва дѣди съ правнуци, семейства съ семейства, поколѣние съ поколѣние. И ако този дългъ се изпълнява съ благоговѣние, каквото налага светостта на паметта, и съ горещи молитви, каквито подобава да се възнасятъ предъ престола на Всевишния, починалитъ или падналитъ за Родината ще усѣтятъ, че надъ гробоветъ имъ, знайни или незнайни, се изправя признателността съ чистота на сърдцето си.

Нищо по-поучително за поколѣнието отъ почитта къмъ починалитъ и отъ паметта за тѣхнитъ добродетели. Нищо по-покрѣтително отъ признателността и обичта, когато се изправятъ съ гореша вѣра да изпълнятъ своя дългъ — първата да ороси съ сълзи гроба на своя близъкъ — дѣдо, баба, майка или баща, втората да окичи съ цвѣта, оросени съ сълзи, гроба на нежно чедо, угаснало въ зората на своитъ дни. Горешата вѣра, вѣрата въ задгробния животъ, омокотва самата скръбъ. Тежка и непоносима за болѣщата душа, скръбта става надъ гроба тиха и мека, а черната жалейка почетна и благородна.

Денътъ на починалитъ или задушница е денъ на вѣра и на сълзи. И никога молитвата на църквата, вѣрата на християнина не е по-дълбока, никога и сълзитъ му не сж по-горещи и по-изобилни отколкото на задушница, деня, въ който почитта и признателността коленичатъ предъ гробоветъ.

Богъ да прости всички покойници!

Въ защита на българския езикъ!

Единъ журналистъ на в. „Дневникъ“ изказва своята изненада, че въ гр. К. свещеникъ новаторствувалъ, като служилъ на български. Той привежда нѣколко недочути изрази, отдава ги на нѣкакво „пиянечко“ (!) наречие и счита, че св. Евхаристика се опошлявала и осквернявала отъ българския езикъ. „Всички изрази, каже, иматъ дълбока и неизмѣнна смисълъ и, докато не се промѣни тѣлото, никой не бива да се лгави въ частицитъ (!) Уважаемиятъ „Наблюдателъ“ нарича тая постѣпка на свещеника сектантство и обръща внимание на духовната властъ да запрети такава своеволие.

Нека ми позволи да му отговоря съ тия кратки редове.

Основанията на нѣкои свещеници да служатъ на български сж следнитъ:

Ап. Павелъ ясно и категорически казва: „Ако се моля на непознатъ езикъ, духътъ ми се моли, умътъ ми обаче остава безплоденъ. И тѣй, какво? Ще се моля съ духъ, ще се моля и съ умъ; ще пѣя съ духъ, ще пѣя и съ умъ. Защото, ако благословишъ съ духъ, какъ ще каже на твоео благословение „аминъ“ оня,

Превелъ Д. Петровъ

който е отъ престолоудие, когато не разбира, какво казва? Ти благодариш хубаво, ала другият се не поучава. Благодаря на моя Богъ, за гдето повече отъ всинца ви говоря езици; но въ църква предпочитамъ да кажа пет думи разбрани, за да поуча и други, отколкото хиляда думи на езикъ непознатъ“.

Кой ще отрече факта, че славянският езикъ е непознатъ езикъ за болшинството богомолци? Той е толкова непознатъ, щото дори и опонентътъ не го разбира, щомъ не може да прави разлика между славянския и старобългарския езици, които той отождествява, като твърдеше устно, че св. братя Кирилъ и Методий превели богослужебните книги отъ гръцки на църковно-славянски езикъ.

Когато отидете, напр. на една сказка, ще има голѣма разлика, ако сказчикътъ говори на познатъ или непознатъ езикъ. Въ първия случай вие ще следите съ внимание мислитъ, ще се възхищавате и ржкоплъскате на оратора, а въ втория случай, ще скучаете, ще поглеждайте често часовника си и съ нетърпение ще очаквате края на сказката.

За да бжде привлѣкателно, полезно и осмислено нашето присъствие въ църква, трѣбва не само великолепно храмове, хармонично пѣние, но и разбранъ езикъ. Не за това ли народитъ сж се борили съ въкове срещу стария възгледъ на триезичниците, че свещени били само еврейкия, гръцкия и латинския езици? Нѣма днесъ свещенъ и не-свещенъ езикъ. Всички езици сж еднакви предъ Бога. За това още на св. Петдесетница апостолитъ благовестували всѣкому на родния езикъ (Деян. 2:8). За това и днесъ Библията е преведена почти на всички говорими езици и наречия, та всѣки да я чете и слуша на матерния си езикъ.

Щомъ като светитъ братя и тѣхнитъ ученици сж превеждали отъ гръцки на старобългарски езикъ църковнитъ книги, това свидетелствува тѣхното желание да бждатъ дадени на българския народъ тия книги на родния му говоримъ езикъ. Ако днесъ старобългарския и църковно-славянския езици сж се толкова отдалечили отъ говоримия български езикъ, отъ това следва, че църковнитъ книги трѣбва да ги имаме вече на чисто литературенъ български езикъ.

Сигурно отъ тия съображения се е ръководилъ св. Синодъ, когато е наредилъ за превеждането и издаването на св. Библия, Апостола, Евангелието, Пареминика, Трѣбника и Опѣлото на Исуса Христа.

Трудно е да се разбере защо се забранява да се служи св. Литургия на български, когато известни части отъ нея се четатъ и дори пѣятъ на български. Тая забрана е стара и въроятно се дължи повече на формални причини, че сегашниятъ преводъ на св. Литургия, извършенъ отъ бившитъ митрополити Струмишки Герварсий и Охридски Борисъ, още не е ревизиранъ отъ Св. Синодъ. Дори и да допустнемъ, че въ тоя преводъ има неточности, все пакъ той е за предпочитане предъ славянския езикъ, който е почти неразбираемъ за голѣмата частъ богомолци, да не кажа и за мнозина отъ насъ, духовниците.

Да се придържаме строго о църковно-славянския езикъ като съединително звено между славянскитъ народи, значи да се самоизлѣгваме. Историческиятъ опитъ отъ близко и далечно минало трѣбва да ни поучи и отвори очитъ, че това е една илюзорна идея, която никога не е дала политически резултати и едва ли ще даде.

Да се твърди, че св. Евхаристия не трѣбвало да се превежда на български, защото щѣла да се „опоши и оскверни“, значи да се онеправдава българския литературенъ езикъ и де се налива вода въ воденицата на триезичниците. Забраната значи хула срещу хубавия български литературенъ езикъ, значи отхвърляне завета на отца Паисия да

Благословенъ грядий во имя Господне.

Нашиятъ любимъ Архипастиръ дѣдо Владика, отъ деня на освобождението на Златна Добруджа и до днесъ, непрестанно обикаля градове и села, радостно посрещанъ отъ християнитъ.

Старцитъ му поднасятъ хлѣбъ и солъ — въ знакъ на почитъ, женитъ го обсипватъ съ дарове — по старъ обичай, децата му пѣятъ хвалебни пѣсни и го обсипватъ съ цвѣтя, свещеници, кметове и учители го приветствуватъ съ най-мили думи.

Ние поднасяме на читателитъ ни приветственото слово на единъ нашъ събратъ, при едно такова тържествено посрещане на дѣдо Владика, въ едно отъ най-отдалеченитъ села на равна Добруджа:

„Благословенъ грядий во имя Господне“.

Ваше Високопреосвещенство,

Само преди нѣколко дни, ние бѣхме свидетели, какъ храбрата българска войска навлѣзе въ сърдцето на Златна Добруджа.

Съ грѣйнали отъ щастие лица, съ радостни сълзи на очи, ние посрещнахме изгрѣва на новата ни свѣтла звѣзда, — свободата надъ родния край.

Въ тия трепетни минути, сърдцата ни биеха до пукване, ржцетъ ни стискаха букети отъ росни цвѣтя—набрани отъ добруджански градини, съ които кичехме юнашкитъ гърди на българския воинъ, а устата ни пѣха българския химнъ.

Ето вече толкова дни, откакъ робскитъ вериги сж скжсани! Ние се радваме на свободата! Надъ насъ се развѣва българския трибагреникъ! Ние съ горди сърдца, свободно вече пѣемъ български пѣсни изъ черни добруджански угари—следъ нашитъ гривци и плугове и говоримъ свободно на българска речъ по домове и училища.

И въ тиха утринна, когато забиятъ църковнитъ камбани за молитва, ние съ още по-голѣма ревностъ изпълваме нашитъ храмове, защото тукъ вече наши братя-свещеници отправятъ топли молитви предъ Спасителя за насъ.

Но тази необикновена радостъ, която осия поробенитъ братя отъ Златна Добруджа, днесъ се до-

четемъ и пишемъ на свой езикъ.

Затова, въ днешно време, когато толкова често се слуша повикъ въ нашия народъ за все по-широко въвеждане на говоримия български езикъ въ частното и обществено богослужение, дописки, като тая на въпросния журналистъ, сж истински анахронизъмъ, които наваяватъ тѣжни мисли и принуждаватъ да кажешъ: „Господи, не зачитай имъ тоя грѣхъ!“

Следъ като Св. Синодъ е направилъ толкова много за въвеждането на българския езикъ при богослужението, нека се надѣвамъ, че той не ще спре тукъ, а ще ни даде точенъ български преводъ на св. Литургия. До тогава, мисля, не е грѣхъ да се позволи на желаещитъ свещеници да служатъ по превода отъ споменатитъ приснопамятни иерарси, което, впрочемъ, отдавна негласно се върши въ много мѣста на царството.

Прот. Цв. Христовъ

пълва и удвоява, защото българския духовенъ вождъ, въ лицето на Ваше Високопреосвещенство е вече между насъ и ни дава своята Архипастирска благословия.

Братя и сестри, между насъ е българскиятъ владика! Отъ днесъ нататкъ и духовното слънце надъ Златна Добруджа ще згрѣва съ своитъ топли лъчи истиналитъ ви души и сърдца и ще освѣтлява пѣтя ви къмъ Богочовѣка-Спасителя, който единственъ е Истина, Пѣть и Животъ.

Владико свети, ние виждаме колко е голѣма и Вашата радостъ, когато сте между насъ!

Днесъ, народътъ, който ходеше въ тъмнина, видъ въ лицето на на Ваше Високопреосвещенство голѣма свѣтлина. Ето и момента да хвърлите тая свѣтлина въ страната на смъртната сѣнка, защото въ сърдцата ни царува пустота, гладъ и жажда, а душитъ ни сж земя пуста, изсъх-

нала и безводна.

Ние Ви поднасяме нашитъ сърдца, които сж Вашата нива. Тѣ сж кротки и милостиви, чисти и плодородни, както сж плодородни и нашитъ добруджански поля.

По-голѣмъ, по-добъръ и поопитенъ сѣячъ отъ Васъ предъ Бога нѣма! Сѣйте щедро, изобилно и непрестанно чиститъ и здрави духовни зърна на Христовитъ добродетели и бждете увѣрени, че тия зърна ще паднатъ на добра почва въ нашитъ души и сърдца, ще израснатъ и ще дадатъ стократенъ плодъ и богата жетва, каквато е давала и винаги дава нашата добруджанска земя.

Ваше Високопреосвещенство, бждете „добре дошълъ“ въ нашата китна страна, благословете моето христоролюбиво паство, благословете и Вашия вѣренъ Христовъ служителъ съ Вашата Архипастирска дѣсница.

На многая, на многая лѣта Владико свѣти!

Цвѣтанъ Георгиевъ.

Исторически документъ за Г. Н. Исуса Христа

Управительтъ на Юдея—Публий Лентулъ до Римския Цезарь:

„Узнахъ, Цезарю, че искашъ сведения за този добродетеленъ човѣкъ, именуванъ Исусъ Христосъ, когото народа смѣта за пророкъ, а ученицитъ му—за Божи синъ, Създателъ на небето и на земята.

Наистина, Цезарю, всѣки день се разказватъ чудни нѣща за него. Той е човѣкъ съ срѣдна възраст и съ лице, изразяващо такава кротостъ и достоинство, щото, като го гледа, човѣкъ се чувствува заставенъ да го обича и да му се бои сжщевременно.

Наистина, Цезарю, много чудеса слушамъ за тоя човѣкъ всѣки день. Тоя човѣкъ, наричанъ Исусъ Христосъ, само съ едно продумване възкресява мъртвитъ и изцѣрява болнитъ.

На ръстъ той е срѣденъ и до такава степенъ приятенъ, щото, които сж го видѣли, принуждаватъ се или да го обичатъ, или да му се боятъ. Косата му до ушитъ има цвѣта на зрѣли орѣхи; отъ тамъ до раменетъ е ясно руса и лѣскава, раздѣлена презъ срѣдата. Строгитъ му очи иматъ блѣска на слънчеви лъчи. Никой не може да го гледа въ лицето.

Когато порицава, внушава боязнь, но веднага заплаква. Той е при това любезенъ и благосклоненъ. Казватъ, че никога не сж го били виждали да се засмѣе, напротивъ, той често проливалъ сълзи. Ржцетъ му сж хубави. Всички намиратъ разговора му приятенъ и убедителенъ. Често между хората той не ходи. Когато се яви между тѣхъ, представя се твърде скромно и се държи отлично.

Красивъ е. Косата му до ушитъ е орѣхова, отъ ушитъ до рамената му е като цвѣтътъ на земята, даже и по-хубава. Като назарянинъ, той е съ брада. Лицето му е весело, носътъ и устата сжщо така. Съ една дума изобщо тѣ не могатъ да се опишатъ. Брадата му е рѣдичка. Погледътъ му е много приятенъ, очитъ му сж хубави и синкави и това е за чудене, че свѣтлината, която излиза отъ очитъ и лицето му и начинътъ на блѣскавостта ѝ, прави човѣка да не може да гледа въ него. Изобличенията му докарватъ страхъ, наставленията му — плачъ. Никой до сега не го е видѣлъ да се смѣе, а да плаче много пѣти сж го виждали. Ржцетъ и ушитъ му сж много нѣжни.

Повечето отъ хората сж благодарни отъ отговоритъ му. Но той не се явява често между тѣхъ. Ко-

гато се яви, явява се съ нравствено предпазване.

Майка му е най-красивата жена въ страната. Ако искашъ, Цезарю, както ми писа веднажъ, пиши ми да ти го изпратя. Макаръ да не се е училъ никога, той знае всички науки. Той ходи босъ и гологлавъ. Много хора се смѣятъ, като го видятъ отъ далечъ, а щомъ се намѣрятъ предъ него, треперятъ и му се удивляватъ.

Евреитъ казватъ, че никога не сж виждали човѣкъ подобенъ нему и учение, подобно на неговото. Мнозина казватъ, че е Богъ, а други твърдятъ, че е твой врагъ, Цезарю. Тѣзи зли евреи ми досаждатъ всѣкакъ. Казватъ, че той никога не е огорчилъ нѣкого, но че се стараелъ да направи всички щастливи. Колкото майка му е безпримѣрно хубава по тия страни, така и той е до неизказана степенъ хубавецъ.

Писахъ настоящето си писмо, за да се съобрази съ заповѣдитъ на Ваше Величество.

Вашъ рабъ, Юдейскиятъ управителъ Публий Лентулъ Пилатъ.“

Б. Р. Оригинальтъ на това писмо се пази до днесъ въ една библиотека въ Римъ.

Изъ в. „Истина“

Книжнина.

Въ редакцията ни се получиха следнитъ списания и вестници:

1. **Каварненски новини** — год. I, бр. 2 — подъ редакцията на свещ. В. Яковъ, който е гаранция за доброто уреждане и списване на вестника.

2. **Сухиндолъ** — Сухиндолски общински месечникъ—год. XII, бр. 177.

3. **Родина** — органъ на запаснитъ подофицери въ България—год. XXV, бр. 413 и 414.

4. **Нова младежъ** — епархийски органъ на срѣдношколската православна младежъ — год. II, бр. 8.

5. **Истина** — католически седмиченъ органъ—год. XVII, бр. 821.

6. **Божий гласъ**—епархийски духовенъ прогимназиаленъ листъ — год. II, бр. 2.

НАША ПОЩА.

Редакция „Пастирско дѣло“—Вестника Ви се изпраща редовно. Не знаехме, че сте чувствували нужда отъ нашето благоволение. Искайте и ще Ви се даде.

Външна хроника

Отец Roswell P. Barnes—главния секретар на федериративните църкви в Америка, който 5 седмици е пътешествувал в Швейцария, Холандия, Белгия, Германия и Франция пише, че почти във цяла Европа християнските общини усилено работели и упражнявали своето благотворно влияние, утешавайки страдащите, подслаждайки бедствующите през тия обкркани времена, когато войната е в пълен ход. Той пише още, че имал свидания и разговори с официалните представители на всички църкви из разните европейски страни, през които е минал, с цел да затвърди братските връзки на църквите от Европа с църквите от Америка и от друга страна да узнае до каква степен американските църкви биха могли да ги подпомогнат в техните християнски начинания и нужди. Той прегледал пленническите лагери, както и лагерите с интернирани цивилни лица, както в Германия така и в Франция, като се интересувал за нуждите на всички пострадали от войните.

„Като се абстрахирам—казва той—от политическите убеждения, християните от Америка живо се интересуват от страданията на европейците“.

Американците се интересуват за съдбата на християните от Европа, а европейските християни дали се интересуват за себе си и за хилядите жертви—било на убежденията си или на сегашната жестока война?

На този въпрос могат да ни отговорят само ония, които дигат толкова много шум и харчат толкова много пари около конгресите си за мир и приятелство чрез църквите.

Сега е времето истинските християнски чувства да се проявят и пострадалият по една или друга причина да почувствуват по-осезателно топлината на сърдцата им.

Имат думата бившите и бъдещи делегати на международните конференции за мир и братство и международна солидарност въ името на Голготския Страдалец—за цялото човечество—Господ наш Исус Христос.

РОМЪНИЯ

Сегашният водач на нова Ромъния генерал Антонеску е отправил

топъл и сърдечен апел към ромънските свещеници да му сътрудничат и да изпълнят беззаветно дълга си към тъй отрудените пасомни, лъгани и измъчвани от довчерашните им управници, подчертавайки, че той никога няма да се намеси въ чисто църковните работи, които сж от компетентността на висшата духовна власт.

„Съ най-хубави чувства и любов идвамъ всрѣдъ Вашата срѣда, като пръвъ гражданинъ и пръвъ върующъ и Ви казвамъ: Църквата Христова не сж стени и иконитѣ, хорувитѣ и камбанитѣ. Тя е любовта и готовността да се жертвуваме, милосърдието, труда и духовната чистота. Ако искате църквата и всичкитѣ ѣ украшения да приематъ истинска Божия благодатъ и подслонилитѣ се въ нея на молитва да почувствуватъ, че сж въ друга атмосфера, Вие първи дайте на църквата онова, което Спасителятѣ е поставилъ въ основитѣ ѣ. Въ противенъ случай, църквитѣ ще изглеждатъ студени, образитѣ на светиитѣ намръщени, камбанитѣ пукнати и свещитѣ изгаснали. Направете така, щото хората да почувствуватъ нуждата да посещаватъ църквата и съ нетърпение да очакватъ молитвения часъ. Евангелието на спасителя е дѣло. То не е било написано за да бже написано, но за да бже приложено. Всѣки празниченъ и недѣленъ день обеснявайте учението на Христа Спасителя. Отбѣгвайте отъ политическите борби, които до-несоха само злини и нещастия за нашата страна. Вашата политика да бже любовта Ви къмъ народа и защитата Ви надъ неговитѣ свети права. Вашата политика да бже труда, кротостта, честността, съвестта, а най-паче Вашия примѣръ въ всичко и къмъ всички. Проповѣдайте и разпространявайте отъ църковнитѣ амвони свѣтлината, която трѣбва да поддържа неугасващия пламъкъ на нашия свещенъ огънь. Защото безъ тази постоянна топлина въ душиитѣ на Вашии пасомни, нито азъ, нито никой другъ не може да изправи този кротъкъ и разбранъ народъ—по пътя на доброто“.

Печатница „Просвѣщение“ Варна
Телефонъ № 21-38.

Изъ живота на епархията.

На 8 ноември Негово Високопреосвещенство Митрополитътъ посети с. Владиславо, Варненско, по случай храмовия празникъ. Следъ Св. Литургия Негово Високопреосвещенство държа високонадидателно слово въ което между другото, каза, че на днешния день избралъ, да служи Литургия и да съедини молитвитѣ си съ тия на селенитѣ отъ Владиславо, защото знае тяхната въра, привързаностъ къмъ храма и голѣмо благочестие. Той е посещавалъ и другъ пътъ Владиславо—неканъ, и то презъ лѣтно работно време и е констатиралъ, че и презъ тоя тежъкъ за земеделеца сезонъ, църквата не е празна... Днесъ на храмовия празникъ, той желае пакъ да подчертае голѣмото значение на молитвата и върата въ Бога, Който се отзовава на искрената и сърдечна молитва и иде на помощъ съ мощната си дѣснаца. А, кой на този свѣтъ нѣма нужда отъ Божественна помощъ? Малкитѣ и безпомощни деца, майкитѣ и бацитѣ ли, които често надъ леглото на болното си дете, следъ като изпитатъ всички възможности на медицината, обръщатъ очи къмъ небето, земеделеца ли при засуха или негодно време, може да подири подкрепа у човѣцитѣ?... Кой между хората може да създаде една шепа прѣстъ и да я даде на близкия си да я обработва? Тия ли отъ по-възрастнитѣ, които сж били на фронта нѣкога не сж изпитвали върховни

нужди отъ молитва за помощъ отъ небото?

Високопреосвещениятъ ораторъ следъ това обърна вниманието на богомолцитѣ върху днешнитѣ тежки моменти, които преживѣва целъ свѣтъ и подчерта особената милостъ Божия къмъ българския народъ, който поне до днесъ стои на страна отъ пламналиа на много мѣста изъ свѣта опустошителенъ огънь. „Българскиятъ народъ пролѣ твърде много кръвъ за своитѣ поробени братя и за тържеството на правдата. Дано даденитѣ скъпи жертви и пролѣната свещенна кръвъ натежатъ на везнитѣ на небесната правда, та както по миренъ начинъ си възвърнахме една частъ отъ отечествената земя, така и по-нататъкъ при развитието на свѣтовния конфликтъ България съ Божия помощъ и по миренъ начинъ да види осъществени своитѣ идеали. Молете се всички за българската правда“.

На излизане отъ храма го изпрати цялото село въ шпалиръ наредено отъ дветѣ страни на изхода. Тукъ Негово Високопреосвещенство произнесе слово за женитѣ... Тия, които получиха отъ Спасителя Христа най-много. Защото, преди да дойде Исусъ Христосъ на земята, жената бѣше робиня. Мжжътъ можеше да си купи и да продаде жена, сжщо тъй както се купува и продава добитъкъ. Но Спасителятъ издигна жената и я направи равна на мжжа. Ето защо, тя има най-много

да Му благодари. Нейната роля трѣбва да се състои въ това, да християнизира и мжжа. Защото единъ мжжъ християнинъ не ще си позволи да вдигне ръка и да удари съпругата си—той има чувство на отговорностъ и спасителенъ страхъ предъ Бога. Женитѣ иматъ и другъ дългъ: да възпитаватъ своитѣ деца въ православната въра. Вечеръ на лѣгане и сутринъ на ставане детето трѣбва да се изправи предъ иконата у дома и да прочете своята молитва за здравето на мама и татко, следъ това да поиска прошка отъ родителитѣ, да имъ цялуне ръка и тогава да отиде въ леглото. Така възпитани деца сж ангелитѣ на къщата: тѣ съ своитѣ молитви и съ своята чистота пазятъ дома отъ беда.

На децата пъкъ, които, строени, изпѣва нѣколко хубави религиозни пѣсни, дѣдо Владика каза, че тѣ могатъ да се отплатятъ на своитѣ родители и възпитатели, които полагатъ грамадни усилия за тяхния тѣлесенъ и духовенъ напредъкъ, само съ своето примѣрно поведение, съ напредъкъ въ училището и съ любовъ.

Жителитѣ на Владиславо бѣха трогнати отъ посещението и отъ бащинскитѣ съвети и напѣтствия, които получиха отъ своя духовенъ баща. Тѣ искрено го канятъ пакъ да ги посети. Прегърбенъ старецъ си взема сбогомъ съ думитѣ: „Дай, дѣдо Владика, да ти цялуна златната ржчица“. Негово Високопреосвещенство и придружаващитѣ го си заминаха съ повишено настроение отъ богатата духовна трапеза, която предложи на всички Кириарха изъ голѣмата духовна съкровищница на своята Архипастирска душа. На обѣдъ Негово Високопреосвещенство не остана въ Владиславо.

Н. Високопреосвещенство Епархийскиятъ Архиерей е въ непрестанна обиколка изъ своята увеличена Епархия, за която полага бащински грижи.

Въ деня на Народнитѣ будители той отслужи панихида за мченицитѣ на българската свобода и независимостъ и извърши благодарственъ молебенъ за Н. В. Царицата,

по случай именния ѣ день. На 2.XI. дѣдо Владика замина за гр. Добричъ и отслужи вечерня въ храма „Св. Троица“, а на 3.XI. отслужи Божественна литургия, извърши панихида за покойния виденъ добришки гражданинъ Д. Паскалевъ и освети безплатната църковна трапезария при сжщия храмъ. На 5.XI. Н. Високопреосвещенство замина за гр. Провадия за да прегледа Епархийското старопиталище, което напролѣтъ ще бже основно ремонтирано. На 6.XI. замина за Патлейна за да прегледа строителния материалъ за манастиръ, чийто величественъ строежъ ще започне идната пролѣтъ. На 7.XI. дѣдо Владика бѣ въ Шуменъ за да прегледа и приеме извършения ремонтъ на катедралата. На 8.XI.—той отиде въ с. Владиславо—Варненско, където отслужи Св. литургия и ржкоположи за дяконъ г. Евгений. На 9.XI. Н. Високопреосвещенство взе участие въ заседанието на Епархийския Духовенъ Съветъ, следъ което прие настоятелството на Епархийската свѣщоливница, На 10.XI. дѣдо Владика извърши обновлението на шуменската Катедрала, въ която отслужи Св. литургия, а на 11.XI.—замина за ст. София, за да вземе участие въ заседанията на Св. Синодъ въ пъленъ съставъ.

Пишатъ ни отъ с. Богданий-Чамурлий, че на 20.X. тамъ се е състояло първото учредително събрание, въ което се основало Прав. христ. братство. При стечение на всички християни отъ селото, свещеникъ Тодоръ Д. Стояновъ, говорилъ за ползата отъ такива християнски братства по градове и села въ Царството. Още сжщия день надъ 50 души се записали за членове на братството, като изявили горещо желание да подкрепятъ материално и морално започнатото дѣло. Свещеникъ Тодоръ Д. Стояновъ всѣка седмица държалъ сказки пропити съ религиозенъ и националенъ духъ, които масово се посещавали отъ селянитѣ. На трудолюбивия ни събратъ изказваме нашитѣ благодарности и сърадвания за апостолската му ревностъ на Божия виноградъ.

Църковенъ магазинъ

на

Атанасъ Топлийски

ул. „Алабинска“ № 37 — София,

приветствува всички благоговѣйни свещеници и църковни настоятели изъ Златната Добруджа, като се поставя на разположението имъ съ всички необходими свещенически одежди и църковни увари при специално намалени цени за тяхъ.

Шивашко ателие

на

Боньо Славовъ

Специаленъ отдѣлъ за свещенически дрехи. Цени конкурентни ШУМЕНЪ.

КРОЯЧЕСКО АТЕЛИЕ

НОВЪ СВѢТЪ

на

ИВАНЪ Д. ПЪТЛЕШЕВЪ

ул. „В. Левски“ 4 (срещу Заро Коста)—Варна,

съобщава на Всеблагоевѣйнитѣ свещеници отъ Епархията, че изработва по най-новитѣ кройки всички видове свещенически дрехи византийски стилъ и разкроени раса За свещеницитѣ отъ новоосвободена Добруджа, по специално намалени цени.

Изработка елегантна и трайна!

ШИВАШКО АТЕЛИЕ

О бонъ марше

съобщава на Всеблагоевѣйнитѣ свещеници отъ Епархията и отъ Златна Добруджа, че изработва раса и подрасници при най-голѣма акуратностъ и низки цени.

О бонъ марше

ул. „Св. Никола“ 1 — до църквата „Св. Николай“ — Варна